

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **9 Ekim 2020**
Sayı : **24872**

34965

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TC Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanması için;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim. (07.10.202)

Erkan AYDIN
Bursa Milletvekili

2019 Sayıştay Denetim Raporu'nda Spor Toto Teşkilat Başkanlığı'nın harcamaları konusunda ciddi bulgular yer almaktadır. Bu bulgular arasında Spor Toto Teşkilat Başkanlığı'nın reklam giderleri dikkat çekmekte, çok fahiş harcamaların düzenlemelere, yasalara daha da önemli vicdanlara sığmayacak kadar olduğu anlaşılmaktadır.

Söz konusu harcamalar raporun kimi kısımlarına şöyle yansımaktadır:

“Teşkilat Başkanlığının kontrol ve gözetiminde oynatılan bahis ve şans oyunlarından elde edilen gelirin önemli bir bölümünün reklam bedeli olarak çeşitli kurum ve kuruluşlara aktarıldığı görülmüştür. Toplum ve bireyler üzerindeki olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla Teşkilat Başkanlığının kontrol ve gözetiminde oynatılan bahis ve şans oyunlarının reklama konu edilerek özendirilecek ve yaygınlaştırılması teşvik edilecek mahiyette olmadığı ve Teşkilat Başkanlığının da bu tür bir görevi bulunmadığı ilgili yasal düzenlemelerden açıkça anlaşılmaktadır.”

“7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinde ise, Kanun'un verdiği yetkiye dayalı olmaksızın spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis veya şans oyunlarını oynatanlar ya da oynanmasına yer veya imkân sağlayanlar için üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası öngörülmüş; farklı durumlar için değişen süre ve miktarlarda hapis ve para cezaları ile diğer cezai müeyyideler getirilmiştir. Aynı maddede; kişileri reklam vermek vb. şekillerde bahis ya da şans oyunlarını oynamaya teşvik edenler için de bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezası öngörülmüştür. Bu düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde, bahis ve şans oyunlarının reklama konu edilerek özendirilecek ve yaygınlaştırılması sağlanacak bir ticari faaliyet gibi değerlendirilmediği, tersine sıkı tedbir ve ağır cezalarla caydırılarak, sadece kontrol ve gözetim altında ve belirlenmiş sınırlar dahilinde oynanmasına müsaade edildiği anlaşılmaktadır.”

“Son 7 yılda (...) yapılan reklam ödemeleri incelendiğinde; her yıl düzenli olarak artan ve 7 yıl içinde 3 katı aşan bir artış gösteren reklam bedeli ödemeleri, 7 yılda 6 milyar TL gibi önemli bir tutara ulaşmıştır.

YILLAR ÖDENEN REKLAM BEDELİ (TL)

- 2013 475.369.571,65
- 2014 544.728.066,34
- 2015 634.158.946,64
- 2016 667.622.905,26
- 2017 914.329.769,85
- 2018 1.250.100.707,24
- 2019 1.357.428.107,00
- Toplam 5.843.738.073,98

Bu tutarlar federasyonlar, valilikler, kaymakamlıklar, gençlik ve spor il müdürlükleri, belediyeler, spor kulüpleri, dernekler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılmıştır. Reklam bedeli olarak yapılan ödeme tutarları ile bu tutarlar karşılığında gerçekleştirilen reklam faaliyetleri kıyaslandığında, farklı ödemeler arasında makul bir denge ya da ödeme ile reklam faaliyeti arasında rasyonel bir ilişki veya orantı bulunmadığı; bir başka deyişle;

- Bütçe büyüklükleri birbirine yakın olan bağımsız spor federasyonlarına ödenen reklam bedellerinin önemli ölçüde farklılık gösterdiği,
- Aynı ligde mücadele eden ve seyirci kapasitesi vb. özellikleri birbirine çok yakın olan spor kulüplerine aynı yıl için büyük ölçüde farklılaşan tutarlarda reklam bedellerinin ödendiği, Aynı yıl için, aynı iş ya da hizmetlerin yapılması karşılığında il ve ilçe belediyelerine reklam bedeli adı altında çok farklı tutarlarda ödenek aktarıldığı,
- Benzer ölçeklere sahip ilk ve orta dereceli okullar ile üniversitelere ödenen reklam bedellerinin birbirinden çok farklı olduğu, görülmektedir.

Bu farklılaşmanın en önemli nedeninin, ödenen tutarların gerçekte reklam hizmeti karşılığı değil; birtakım sosyal, eğitsel, sportif vb. etkinliklerin desteklenmesi ya da bunlara yönelik altyapının güçlendirilmesine katkı olduğu değerlendirilmektedir. Fiilen büyük ölçüde “sosyal sorumluluk” amacı doğrultusunda gerçekleştirilen bu ödemelerin belirli kriterlere tabi olmaması, destek ya da katkı tutarlarının hem kurum ve kuruluşlar açısından önemli ölçüde farklılaşmasına, hem de coğrafi olarak bariz farklılıklar göstermesine yol açmıştır.

“Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine bu kapsamda yapılan aktarmaların %10,90’ı, ülkemiz nüfusunun %0,4’üne sahip bir ilimize aktarılmış; valiliklere ve spor kulüplerine yapılan reklam ödemelerinin ise yarısından fazlası tek başına bir başka ilimize yapılmış; nüfus ve gelişmişlik düzeyi açısından son sıralarda yer alan bir başka ilimize ise golf sahası yapımı için 2 milyon TL reklam bedeli ödenmesi kararlaştırılmıştır (yarısından fazlası 2019 yılında ödenmiştir).”

“Bu veriler, bütçeden reklam bedeli olarak tahsis edilen kaynağın çok önemli bir bölümünün belirli kurumlara mali kaynak transferi mahiyetinde olduğunu göstermektedir. Ancak bu tür transferlerin somut kriterlere, belirli esas ve usullere ve herhangi bir ihtiyaç analizine dayandırılmaksızın ve belirli bir denge gözetilmeksizin yapıldığı anlaşılmaktadır.”

Bu bağlamda;

- 1- Spor Toto Teşkilatı’nın reklam harcamaları Bakanlığınız tarafından nasıl karşılanmaktadır?
- 2- Yedi yıl içinde 5.843.738.073,98 TL reklam harcamasının gerekçesi nedir?
- 3- Reklam gideri olarak hangi belediyelere, hangi kurumlara kaynak aktarılmıştır? Bunun dökümü yapılmış mıdır?
- 4- Raporda “Kaynağın “%10,90’ı, ülkemiz nüfusunun %0,4’üne sahip bir ilimize aktarılmış” denmektedir. Bu il neresidir? Neden söz konusu ile büyük bir kaynak aktarılmaktadır? Bu kaynak hangi il idarecisine yollanmıştır? Para nerede harcanmıştır?
- 5- Spor Toto Teşkilat Başkanlığı’nca, spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis oyunlarının özel hukuk tüzel kişilerine yaptırılmasına ilişkin ihale 11 Şubat 2019 tarihine yapıldı. İhaleyi ortağı Yıldırım Demirören’in olduğu Şans Girişim Ortak Girişimi kazandı. Söz konusu reklam harcamaları özelleştirme sonrasında da devam etti mi? Ettiyse bunun gerekçesi nedir?
- 6- Raporda da belirtildiği gibi; 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 5’inci maddesinde ise, Kanun’un verdiği yetkiye dayalı olmaksızın spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis veya şans oyunlarını oynatanlar ya da oynanmasına yer veya imkân sağlayanlar için üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası öngörülmüş; farklı durumlar için değişen süre ve miktarlarda hapis ve para cezaları ile diğer cezai müeyyideler getirilmiştir. Reklam veren yöneticiler yasal bir suç işlemişler midir? Bu konuda yasal bir girişim başlatacak mısınız?